

O‘zbekiston Respublikasi Turizmni rivojlantirish davlat qo‘mitasi

“Ipak yo‘li” Turizm xalqaro universiteti

TASDIQLAYMAN

**«Ipak yo‘li» Turizm xalqaro
universiteti Birinchi prorektori**

J.D. Eltazarov

01 “ Hoctpa 2020-yil

**08.00.05-“Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti” ixtisosligi bo‘yicha
tayanch doktoranturaga (PhD) va mustaqil izlanuvchilikka kiruvchilar uchun
imtihon Dasturi**

Samarqand-2020

Tayanch doktorantura va mustaqil izlanuvchilikka kiruvchilar uchun “Xizmat ko’rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti” ixtisosligidan kirish imtihonlarini o‘tkazish dasturi “Ipak yo‘li” TXU Senatining 2020 yil “30” oktabrdagi 10-sonli qarori bilan tasdiqlangan.

Turizm menejmentining mazmuni, maqsadi va vazifalari

Turizm menejmentining mazmuni. Turizm menejmentining maqsadi. Turizm menejmentining vazifalari. Menejmentda tizimli yondashuv. Boshqaruvga tashqi va ichki o'zgarishlarning ta'siri. Rivojlanish strategiyasi va taktikasi. Turistik tashkilotlarni boshqarishning iqtisodiy mexanizmi. Turizmning boshqaruv ob'yekti sifatida o'ziga hosligi. Turistik firmalarni boshqarish asoslari.

Turizmni boshqarishning tarkibiy tuzilishi

Turizmni boshqarish tizimi. Sayyohlik tizimi va tashqi muhitning o'zaro ta'siri. Turizm rivojlanishida nomutanosibliklarni bartaraf etish. Turistik hududning raqobatbardoshligini oshirish. Chiziqli tashkiliy struktura. Tarmoqli tashkiliy struktura. Turizmni boshqarishning tarkibiy tuzilishi. Firmani boshqarishning kichik guruhlariga bo'linishi. Turizmni boshqarishdagi ilg'or texnologiyalar va ularni joriy qilish tartibi.

Turizm menejmentining samaradorligi

Turizm menejmentning samaradorlik tushunchasi. Turizmdagi xarajatlarni hisoblash usullari. Iqtisodiy samaradorlik tushunchasi. Turizmning iqtisodiy samaradorligi. To'g'ri xarajatlar. Egri xarajatlar. Byudjet xarajatlari. Firmaning mehnat bozorida mavqei baholash. Xodimlarning mehnat faoliyatini baholash. Turizmda ijtimoiy samaradorlik.

Turistik xizmatlar bozori

Turizm bozori sub'yektlari. Turizm tashkilotchilari va sotuvchilari. Turoperatorning turni o'tkazish usullari. Bozor konyunkturasini o'rganish. Turistik bozorda talab va taklif. Turistik mahsulotlarning ulgurji va chakana savdosi. Turizmda ulgurji va chakana savdoni amalga oshiruvchilar. Bozor segmentlari. Turistik mahsulotlarni sotish qoidalari. Turagentning turni sotishini amalga oshirish tartibi. Shartnoma, yo'llanma, vaucher.

Xalqaro muhit omillari va ularning turizm taraqqiyotiga ta'siri

Madaniyat va iqtisodiyot. Turizmda iqtisodiy va madaniy tushunchalar. Qonunchilik va siyosat. Turizmda qonunlarni davlat tomonidan kabul qilish va ishlab chiqish tartibi. Siyosiy vaziyatlarning turizm rivojlanishiga ta'siri. Tashqi muhitning turizm rivojlanishiga ta'siri. Demografik omillarning turizm rivojlanishiga ta'siri.

Turizm industriyasiga sarmoyalar jalb etish

Davlat iqtisodiyotini mustahkamlashda xorijiy sarmoyalarning ahamiyati. Turizmga xorijiy sarmoyalarni jalb qilish shakllari. Xorijiy sarmoyalardan foydalanishning samarali

yo'llari. Sarmoya harakatining shakllari va usullari. To'g'ri xorijiy sarmoyalar. Turizm sohasida investitsion siyosat. Investorlar bilan ishlash.

Turizmning tashkiliy tuzilishi va asosiy kategoriyalari

Ichki turizm. Xalqaro turizm. Turistlarni qabul qilish. Turistlarni jo'natish. Milliy turizm. Rejali va havaskor turizm dasturi. Guruhli rejali turizm. Yakka rejali turizm. Ijtimoiy turizm. Ijtimoiy turizm tizimi. Ijtimoiy turizm ob'yektlari. Ijtimoiy turizm ishtirokchilari. Ijtimoiy turizm darajasi. Turizmda ijtimoiy imtiyozlar. Ijtimoiy turizmning salbiy tomonlari.

Turistik xizmatlar

Turistik xizmatlar tushunchasi. Turistik xizmatlar tarkibi. Xizmatlarni bronlash. Ruqsat berilgan hujjatlarni to'ldirish. Jo'natish turlari. Uchrashuvlar, kuzatish va transfer joylashishi, ovqatlanish. Turistik xizmatlarni tovar sifatida belgilanishi. Turistlarni ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan boshqa xizmatlar.

Turistik tovarlar va mahsulotlar

Turistik tovar tushunchasi. Turistik tovar bo'limlari. Turistik tovarlarni tur narxiga kiritilishi. Shaxsiy ehtiyoji uchun maishiy tovarlar. Shopping-turlar. To'lov olinmaydigan tovarlar. To'lov olinmaydigan savdo magazinlari. Turistik mahsulot tushunchasi. Turpaket. Turistik mahsulotning o'ziga xosligi. Xizmatlarni standartlashtirish va sertifikatlash.

Turistik resurslar va turlarni ishlab chiqish

Turistik resurslar tushunchasi. Tabiiy-iqlim resurslari. Ijtimoiy-madaniy resurslar. Tarixiy-me'moriy va arxeologik resurslar. Ilmiy resurslar. Maishiy resurslar. Turistik qiziqish. Turistik qiziqish ob'yektlari. Turistik taassurot. Turistik hudud va akvatoriya. Turistik yo'nalishlar to'g'risida tushuncha. Turlarni tashkil etish va sotish tartibi. Pekidj tur va inklyuziv tur. Turlarni tashkil etishdagi asosiy omillar. Tarixiy va madaniy turistik yo'nalishlar

Mehmonxona xo'jaligi va mehmonxona xizmati

Mehmonxona xo'jaligi tushunchasi. Turistik mehmonxona turlari. Turistik mehmonxonalarning guruxlarga bo'linishi. Turistik mehmonxonaning tuzilishi va tizimi. Mehmonxonalarda asosiy va qo'shimcha xizmat turlari. Mehmonxonalarda kadrlarning joylashuvi va taqsimlanishi.

Turizmda ovqatlanish texnologiyasi va ularga transport xizmatini ko'rsatish

Turizmda ovqatlanish industriyasining ahamiyati. Turizmda umumiy ovqatlanish korxonalarining kategoriyalari. Turizmda ovqatlanish korxonalarining rivojlanishi. Xorijiy

mamlakatlar turizmida ovqatlanish tarmoqlarining ahamiyati. Restoran zanjirlarining mamlakatlararo kengayish sabablari. Turizmda transport sayohatining turkumlanishi. Transport sayohatining mohiyati va belgilari. Transport sayohatining tashkil etilishi. Turistlarni suv va temir yo‘llar orqali tashishning qulayligi. Transport vositalarini baholash me‘yorlari. Xalqaro transportlarni nazorat etuvchi tashkilotlar.

Turistik firmalarning marketing faoliyatlari va biznes rejasi

Turizm marketingining ta‘rifi. Turizm marketing faoliyatlarining boshlanishi. Turizm marketingining zarurligi. Turizm marketingining xususiyatlari. Turizm marketingida narx siyosati. Turizm biznes reja tushunchasi. Biznes reja tuzishdagi asosiy omillar. Turistik xizmatlar bozorini tadqiq qilish va rejalashtirish. Turistik firmalarning marketing rejalari. Turistik firmalar uchun biznes reja tuzishda menejerlar roli. Turistik firmalarning mahsulot yetkazish kanallari.

Turistik korxonalarini investitsiyalash va litsenziyalash

Turizm investitsiya loyixalari. Turizm investitsiya manbalari va imkoniyatlari. Turizmni moliyalashtirish manbaalari. Turizm investitsiya loyixalarining samaradorligi. Investitsiya loyixalarining samaradorligini baholash tizimi. Litsenziyalash usullari. Turizm litsenziya olish uchun taqdim qilinadigan hujjatlar va ularning mazmuni. Turistik korxonalariga litsenziya berish tartiblari. Turistik firmalarning litsenziyaga amal qilish shartlari. Turistik firmalarning litsenziyadan mahrum qilish.

Turistik korxonalarini sug‘urtalash

Turizm sug‘urta tushunchasi. Turizm sug‘urta qilishning asosiy omillari. O‘zbekiston turizmida sug‘urtalashning huquqiy normativ usullari. O‘zbekiston turizmida sug‘urta tashkilotlarining roli. Turistlarni sug‘urta qilish sabablari va sug‘urta to‘lovlari.

Turizm shartnoma munosabatlari

Turistik shartnoma munosabatlarining huquqiy normativ usullari. Turistik tashkilotlarda shartnoma qoidalari. Xorijiy turistik kompaniyalar bilan shartnoma tuzish xususiyatlari. Turistik tashkilotlar va turist o‘rtasida o‘zaro munosabatlar. Turistik shartnomalarda intellektual mahsulotlarning turlari. Davlatlar o‘rtasida turistik shartnoma tuzishning iqtisodiy ahamiyati.

Turistik korxonalarini soliqqa tortish

Turizmda soliq siyosati. Turistik tashkilotlardan soliq olish normativlari. O'zbekistonda turistik tashkilotlarni soliqqa tortish tartibi. Turistik tashkilotlarning soliq tizimi to'lovlaridagi imtiyozlari. Turistik qo'shma korxonalarda soliq to'lovlari turlari.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. -Т.: Ўзбекистон. 2010. - 40 бет.
2. Ўзбекистон Республикасининг “Туризм тўғрисида”ги қонуни. -Ўзбекистоннинг янги қонунлари. Т. 22. -Т.: Адолат, 2000. -131-140 бет.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сонли “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича ХАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИ” Фармони.
4. “Ўзбекистон Республикаси туризм салоҳиятини ривожлантириш учун қулай шароитлар яратиш бўйича қўшимча ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони // Тошкент ш., 2018 йил 3 февраль.
5. Алиева М.Т., Норчаев А.Н. Туризм менежменти. Ўқув қўлланма. -Т.: “ТДИУ” 2012. - 168 бет.
6. Козерев В.М. Зорин И.В., Суринов А.И Менеджмент туризма. Учебник (Серия Менеджмент туризма), (ГРИФ). 2016.- 320 стр.
7. Багумгарян Л.В. Управление качеством в туризме. Учебное пособие. -М.: КНОРУС, 2016. - 286 стр.
8. Грачева О.Ю. Организация туристического бизнеса: технология создания турпродукта. Учебное пособие. - М.: Дашков и К, 2017. -276 стр.
9. Дмитриев. М.Н. Экономика туристского рынка. Учебник. -М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2016. - 311стр.
10. Зайцева Н.А. Менеджмент в сервисе и туризме. Учебное пособие. -М.: ФОРУМ, 2016. - 368 стр.
11. Абдувоҳидов А., Қутлимуротов Ф. Туризм иқтисоди. Ўқув қўлланма. -Т.: ТДИУ. 2011. -180 бет
12. Алиева М.Т. Туристтик мамлакатлар иқтисодиёти. Дарслик. -Т.: ТДИУ. 2011. – 339 бет
13. Алиева М.Т. Мехмонхона менежменти. Дарслик. -Т.: ТДИУ. 2011. -275 бет.
14. Березин И.С. Маркетинговий анализ. Принципы и практика - М.: ЭКСМО, 2012. -400 стр.
15. Биржаков М.Б. Введение в туризм. - С.Пб.: Издательский Торговий Дом «Герда». 2014. - 444 стр.

16. Борисов Ю.Н. Маркетинг в туризме. - М.: Финансы и статистика, 2016. - 218 стр.
17. Бутуров И.Н. Маркетинг и менеджмент иностранного туризма. - М.: Финансы и статистика. 2013. -107 стр.
18. Голубков Е.П. Маркетинговые исследования: теория, методология, практика. - М.: Финпресс, 2013. - 288 стр.
19. Гостиничный и туристический бизнес /А.Д. Чудновский. - М.: Эксмо, 2014. -550 стр.
20. Кабушкин Н. И. Менеджмент туризма. - М.: Новое знание. 2015. - 644 стр.
21. Кутлимуротов Ф. Туризм инфратузилмаси. Ўқув қўлланма. -Т.: ТДИУ. 2010.
22. Куликов Е.В. Основы международного туризма: Учебное пособие -М.: Гардарики, 2013.-160 стр.
23. Дроздов А. В. Основы экологического туризма: Учебное пособие -М.: Гардарики, 2013.- 271 стр.
24. Дурович А.П. Маркетинг гостиниц и ресторанов. - М.: Новое знание, 2005. – 632 стр.
25. Гуляев Б.Г. Организация туристской деятельности. - М., 2015.
26. Биржаков М.Б. Введение в туризм. - СПб.: Издательский Торговый Дом Герда», 2015, - 444 стр.
27. Кабушкин Н.И. Менеджмент туризма. - М.: Новое знание, 2015.-644 стр.
28. Картер Г. Эффективная реклама. - М.:Маркетинг, 2011.- 218 стр.
29. Квартальнов В.А. Туризм. - М.:Финансы и статистика, 2011.-320 стр.
30. Кириллова А.Т., Волкова Л.А. Маркетинг в туризме. -СПб., 2014.
28. Джанджугазова Е.А. Маркетинг в индустрии гостеприимства. - М.: Академия, 2005. -224 стр.
29. Маринин М.М. Туристские формальности и безопасность в туризме. - М.: Финансы и статистика, 2014, 218 стр.
30. Г.И.Зорина, Е.Н.Ильина, Е.В.Мошняга Основы туристской деятельности. - М.: Советский спорт, 2012 - 200 стр.
31. Папирян Г.А. Экономика туризма. - М.: Экономика, 2015.-284 стр.
32. Попова Р.Ю. Маркетинг, реклама и информация в туризме. - М.: Экономика, 2014. - 421 стр.

33. Сенин В.С. Введение в туризм. - М.: Академия, 2013. - 270 стр.
34. Сенин В.С. Организация международного туризма. - М.: Финансы и статистика, 2014, 400 стр.
35. Арутюнова Д.В. Стратегический менеджмент. Учебное пособие. Таганрог: Изд-во ТТИ ЮФУ, 2013. 122 стр.
36. Балабанов И.Т., Балабанов.А.И. «Экономика туризма» - М.: Финансы и статистика, 2012.
37. Яковлев.Г.А Экономика и статистика туризма. Учебное пособие. - М.: Изд. 2013.
38. Квартальнов В.А. Туризм. - М.,Финансы и статистика, 2014.
39. Алиева М.Т. Меҳмонхона менежменти. - Т.: Молия, 2012 й.
40. Тухлиев И.С., Қудратов Ғ.Ҳ., Пардаев М.К. Туризмни режалаштириш.Т.: “Иқтисод-Молия”, 2010 й.
41. Тухлиев И.С. Туризм асослари. Услубий қўлланма. Самарқанд.:СамИСИ, 2008 й.

Baholash mezonlari

Kirish imtihoni yozma yoki og‘zaki ravishda o‘tkazilishi belgilangan bo‘lib, 100 ballik mezon asosida baholanadi.

Har qaysi savolga berilgan javob quyidagicha baholanadi:

Har bir savol uchun ball	Javobga qo‘yiladigan talablar
86-100	Qo‘yilgan savolga to‘liq javob bergan. Nazariy jihatlarini yoritishda xatolik va chalkashlikka yo‘l qo‘yilmagan. Mustaqil ravishda mushohada yuritib bayon etilgan. Amaliy misollar bilan asoslab bayon etilgan. Xulosani to‘g‘ri shakllantirgan. Fikrlar erkin bayon etilgan.
71-85	Savolning mohiyatini tushungan. Javobni yoritib bergan. Amaliy misollar keltirilgan. Tasavvurga ega. Qisqacha xulosa bergan. Fikrlarni sodda bayon etgan.
55-70	Savol mohiyatini tushungan. Javob yoritilgan, qisqa shaklda. Misollar bilan asoslanmagan. Xulosa qilingan.
0-54	Savolning ayrim elementlarigina yoritilgan, yoki umuman yoritilmagan. Savol bo‘yicha aniq tasavvurga ega emas.